

การพัฒนาสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ของนักศึกษาปริญญาตรี
ด้วยการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎี
The Development of Students Teachers Relationship
of Undergraduate Students Through Theoretical
Integrative Group Counseling

แจ่มจันทร์ ณ กาฬสินธุ์¹ สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์² และระพินทร์ ฉายวิมล³
Chaemchan Na Kalasin¹, Surin Suthithatip² and Rapin Chayvimol³

Received : July 27, 2019; Revised : August 28, 2019; Accepted : August 30, 2019

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาองค์ประกอบสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ และเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ ของนักศึกษาปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษาในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะ ติดตามผล การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พัฒนาการประกอบ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม (Focus group) และวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) สร้างข้อคำถามจากข้อมูลการสนทนากลุ่ม ศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง การพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทดลองใช้ (Try out) หาคุณภาพเครื่องมือ วิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ทดสอบเกณฑ์ปกติ (Norms) และระยะที่ 2 ศึกษาผลของโปรแกรม การปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎี และพัฒนาโปรแกรมแบบผสมผสานทางทฤษฎี หรือ Theoretical integration ได้แก่ ทฤษฎีผู้รับการปรึกษา เป็นศูนย์กลางของโรเจอร์ส (Carl Rogers) และทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt) ของเพิร์ลส์ (Fritz Perls) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ ชั้น

¹นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา; Doctoral Student of Counseling Psychology, Faculty of Education, Burapha University, Thailand; e-mail : Chaem49@hotmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา; Faculty of Education, Burapha University, Thailand.

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา; Faculty of Education, Burapha University, Thailand.

ปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าคะแนนสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ ที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ต่ำกว่า 25 จากการสุ่มแบบ Random assignment ตามความสมัครใจ เข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์มี 6 องค์ประกอบ จำนวนข้อคำถาม 32 ข้อ ได้แก่ ด้านพฤติกรรมการสอน ด้านการเห็นคุณค่า ด้านคิดเห็นไม่ตรงกัน ด้านความเอื้ออาทร ด้านความใกล้ชิด และด้านอารมณ์ โดยพิจารณา 1) สอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (Goodness-of-fit: GOF) $\chi^2 = 892.17$, $df = 2.916$, $p = 0.00$, $GFI = 0.95$, $AGFI = 0.914$, $SRMR = 0.069$ และ $RMSEA = 0.043$ 2) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.793-0.926 ทุกองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ประเมินในระดับดี และระยะที่ 2 ศึกษาผลของการพัฒนาโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎี พบว่า 1) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษาที่เข้ารับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีมีสัมพันธภาพต่ออาจารย์สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักศึกษาที่เข้ารับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีมีสัมพันธภาพต่ออาจารย์ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords) : สัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์, นักศึกษาปริญญาตรี, การปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎี

Abstract

The purposes of this research were : to develop the factors of students – teachers relationship test of undergraduate students and to study the effects of students – teachers relationship through theoretical integrative group counseling program. The research was divided into two phases. First, there were; reviewing of literature, focusing group discussion, using exploratory factor analysis (EFA), discussing in group, reviewing of related research, trying out, considering from expertises, evaluating instrumental quality as well as confirming factor analysis and norms. Second, to find out the effects of students – teachers relationship through theoretical integrative group counseling program, Person-Centered

Theory by Carl Ramson Rodgers and Gestalt Theory by Fritz Perls were used in this study. The samples were 20 undergraduated students from the second year at Rajabhat University, North Eastern Group selected by using the random result of percentile from students – teachers relationship scores lower than 25 percentile. Then using random assignment to assign into 2 groups of 10 ; for experimental and control group. Data were analyzed by ANOVA repeated measures factors between groups and within a group. Paired-difference procedure by Newman -Keuls was used to analyze data.

The result found that; on 6 factors students-teachers relationship, consisted of 32 items; teaching behavior, esteem, conflict, helpfulness, closeness, and emotional were passed in good level criteria considering Goodness-Of-Fit (GOF) : $\chi^2 = 892.17$, $df = 2.916$, $p = 0.00$, $GFI = 0.95$, $AGFI = 0.914$, $SRMR = 0.069$ และ $RMSEA = 0.043$, and constructed validity value = 0.793 – 0.926. The effects of the students – teachers relationship through theoretical integrative group counseling program found that 1) statistical significance of interaction between method and time period was .05 level. 2) students who attended in theoretical integrative group counseling program has higher students – teachers relationship than the controlled group with statistical significance at .05 level on the post period and follow up period. 3) students who attended in theoretical integrative group counseling program has higher students – teachers relationship on post period and follow up period than pre experimental period at statistical significance .05 level.

Keywords : Students–Teachers Relationship, Undergraduate Students, Through Theoretical integrative group counseling

บทนำ (Introduction)

สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนอยากเข้าเรียน มีวินัยในการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีพัฒนาการเรียนรู้ดีขึ้น ทำให้เกิดบรรยากาศกระตุ้นผู้เรียน การปรับตัวในการเรียน และมีสุขภาพจิตที่ดี ปัจจุบันสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมีความใกล้ชิดที่ลดลงจากอดีตมาก จากสภาพทางเศรษฐกิจ และการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาครูมากเช่นอดีต

สัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ที่ดี คือ การที่ศิษย์ให้ความเคารพ เชื่อฟัง กล้าซักถาม แลกเปลี่ยนความเห็นด้านการเรียน มีความไว้วางใจ สามารถปรึกษาอาจารย์ด้านการเรียน ส่วนตัว

ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างอิสระ เปิดเผย เข้าใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติตนของศิษย์และอาจารย์ ศิษย์รู้สึกอบอุ่น ส่งผลให้ศิษย์มีสุขภาพจิตที่ดี และเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น (Phonrattanapaiboon, 2007 : 44) จากการศึกษาของ Thongpukdee (2010 : 3) ระบุว่าสัมพันธภาพศิษย์กับอาจารย์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในกระบวนการศึกษา ดังนั้นหากมีสัมพันธภาพระหว่างศิษย์กับอาจารย์ดี ย่อมทำให้การเรียนการสอนดี จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจจะเสริมสร้าง พัฒนาสัมพันธภาพศิษย์และอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการพัฒนาโปรแกรมการปรึกษากลุ่ม ฝึกให้บุคคลรู้จัก เข้าใจ และยอมรับตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลรู้จักเข้าใจและยอมรับผู้อื่นได้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาโปรแกรมการปรึกษากลุ่ม การบูรณาการทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยม (Humanistic) โดยนำหลักการสำคัญสองทฤษฎีมาบูรณาการร่วมกัน เรียกว่า การบูรณาการทฤษฎีด้วยการผสมผสานทฤษฎี หรือ “Theoretical integration” ได้แก่ ทฤษฎีผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลางของโรเจอร์ส (Carl Rogers) ที่เชื่อว่า ถ้ามนุษย์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมจะพัฒนาไปในทางที่ดี (Corey, 2009 : 200) และทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt) ของฟริทซ์ เพิร์ลส์ (Fritz perls) ที่เชื่อว่า มนุษย์ทุกคนเป็นผู้ที่มีศักยภาพมีความเป็นอิสระในตัวเองที่จะเลือก รับผิดชอบต่อพฤติกรรม พัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตระหนักรู้ อยู่กับปัจจุบันนี้และเดี๋ยวนี้ (Here and now)

ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎี จะเป็นผู้ที่สามารถนำตนเอง รู้จัก เข้าใจ ตระหนักรู้ในตนเอง เข้าใจผู้อื่น และสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมหลังได้รับการฝึกพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาองค์ประกอบสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ของนักศึกษาปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ของนักศึกษาปริญญาตรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากร คือ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 แห่ง จำนวน 6,986 คน (Office of the Higher Education Commission, 2017)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 5 กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ทดลองใช้ (Try out) คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร แบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ข้อคำถาม 172 ข้อ จำนวน 200 คน

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ การสุ่มแบบ Multi-stage Sampling และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ โคชแรน (Cochran, 1963 as cited in Anusasananun, 2007 : 77-78) ระดับค่าความเชื่อมั่น 99 % ค่าความคลาดเคลื่อนยอมเสี่ยงการสรุปผล 0.05 ข้อคำถาม 120 ข้อ จำนวน 797 คน

2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สุ่มแบบ Multi-stage Sampling กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของชูแมคเกอร์ โลแมกซ์ และ แฮร์ และคณะ (Schumacker & Loman, 1996, Hair et al., 1998) 10 เท่าต่อตัวแปร ข้อคำถาม 82 ข้อ จำนวน 820 คน

2.4 ศึกษาเกณฑ์ปกติ (Norms) คือ แบ่ง 3 กลุ่ม (Sutthisai et al., 2012 : 76-77) สุ่มแบบ Multi-stage Sampling กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของชูแมคเกอร์โลแมกซ์ และแฮร์ และคณะ จำนวน 320 คน

2.4.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ตัวแทนมหาวิทยาลัยราชภัฏขนาดใหญ่และเก่าแก่ จัดตั้งไม่เกินปี พ.ศ. 2500 จำนวน 119 คน

2.4.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ตัวแทนมหาวิทยาลัยราชภัฏขนาดกลางและระยะที่ 2 จัดตั้งระหว่างปี พ.ศ. 2500 แต่ไม่เกินปี พ.ศ. 2539 จำนวน 103 คน

2.4.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตัวแทนมหาวิทยาลัยราชภัฏขนาดเล็กและใหม่ จัดตั้งหลังปี พ.ศ. 2539 จำนวน 98 คน

2.5 ทดลองโปรแกรม คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ให้กลุ่มตัวอย่าง 702 คน ทำแบบวัด คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ต่ำกว่า 25 มีจำนวน 24 คน และมีค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 24 สุ่มแบบ Simple random sampling ถามความสนใจเข้าร่วมวิจัย ให้เหลือจำนวน 20 คน สุ่มแบบ Random assignment ได้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น คือ โปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎี

3.2 ตัวแปรตาม คือ สัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบวัดสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ของนักศึกษาปริญญาตรี

4.2 โปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์

5. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 สร้างข้อคำถามจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) กลุ่มอาจารย์และกลุ่มนักศึกษา ได้ข้อคำถาม 172 ข้อ

5.2 ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจำนวน 5 คน ปรับปรุง แก้ไข และหาค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) มีค่า 0.6-1.00 มีข้อคำถามผ่านเกณฑ์ 120 ข้อ

5.3 นำแบบวัดทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .332 - .724 มีข้อคำถามผ่านเกณฑ์ 120 ข้อ

5.4 วิเคราะห์ EFA หมุนแกนแบบ Oblique rotation วิธี Oblimin ค่าน้ำหนัก 0.60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์ 82 ข้อ 6 องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนัก 0.606-0.868

5.5 หาค่าอำนาจจำแนกแบบวัด 82 ข้อมีค่าตั้งแต่ .205-.716 ผ่านเกณฑ์ 70 ข้อ

5.6 วิเคราะห์ CFA พิจารณาความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness-Of-Fit : GOF) ความตรงเชิงโครงสร้างมีค่า 0.793-0.926 ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดี ได้ข้อคำถาม 32 ข้อ 6 องค์ประกอบ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.91

5.7 สร้างเกณฑ์ปกติ มีคะแนนดิบ 43-160 คะแนน และคะแนนที่ปกติ 6-88 ดังนี้

T ตั้งแต่ 70 ขึ้นไป แปลว่า สัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์อยู่ในระดับดีมาก

T 60 - 69 แปลว่า สัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์อยู่ในระดับดี

T 40 - 59 แปลว่า สัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง

T 30 - 39 แปลว่า สัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์อยู่ในระดับน้อย

T ต่ำกว่า 29 แปลว่า สัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.8 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสร้างโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีสองทฤษฎีร่วมกัน ตามแนวทางของ Brooks-Harris (2008 : 201) จำนวน 12 ครั้ง ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรม 4 ครั้ง รวมโปรแกรมจำนวน 16 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง

5.9 ทดลองโปรแกรมสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ หลังสิ้นสุดโปรแกรมแต่ละครั้ง ครั้งที่ 1-15 ใช้แนวคิด PDCA ของ W.Edwards Deming พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขโปรแกรมให้มีคุณภาพ

6. พิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ สมครใจ การรักษาความลับ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวม และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha)

7.2 วิเคราะห์หาความตรงตามเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้องผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC) และวิเคราะห์ EFA โดยโปรแกรม Microsoft Excel

7.3 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(CFA) โดยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL (LISREL)

7.4 คำนวณค่ามาตรฐานที่ (T-Score) โดยโปรแกรม Microsoft Excel

7.5 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำสองทาง (Two way repeated measures ANOVA) เพื่อทดสอบค่าสัมพันธภาพจากผลหลัก (Main effect)

7.6 ทดสอบผลย่อยวิธีทดลอง และระยะเวลาทดลอง พร้อมเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่และทดสอบภายหลัง (Post hoc test) วิธีการ Student-Newman Keuls (SNK)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการพัฒนารูปแบบองค์ประกอบพิจารณา 1) ความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness-of-fit: GOF) มีค่า $\chi^2 = 892.17$, $df = 2.916$, $p = 0.00$, $GFI = 0.95$, $AGFI = 0.914$, $SRMR = 0.069$ และ $RMSEA = 0.043$ 2) ความตรงเชิงโครงสร้างมีค่า 0.793-0.926 มี 6 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ระดับดี มีข้อคำถาม 32 ข้อ ได้แก่ ด้านพฤติกรรมการสอน (Teaching Behavior) จำนวน 6 ข้อ, ด้านการเห็นคุณค่า (Esteem) จำนวน 5 ข้อ, ด้านคิดเห็นไม่ตรงกัน (Conflict) จำนวน 6 ข้อ, ด้านความเอื้ออาทร (Helpfulness) จำนวน 5 ข้อ, ด้านความใกล้ชิด (Closeness) จำนวน 5 ข้อ, และด้านอารมณ์ (Emotional) จำนวน 5 ข้อ

2. ผลของโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎี ดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ของ

นักศึกษาระหว่างวิธีการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีกับระยะเวลาในการทดลอง

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig.
Between subject					
Group (G)	1	3315.27	3315.27	28.39*	0.000
Error	18	2102.13	116.78		
Within subjects					
Time (T)	1.23	1414.90	1147.89	61.72*	0.000
TxG	1.23	2836.43	2301.15	123.72*	0.000
Error	22.19	412.67	18.60		

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า วิธีการปรึกษากลุ่มกับระยะเวลาการทดลองมีปฏิสัมพันธ์กัน ส่งผลให้คะแนนสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า คะแนนสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์นักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อระยะเวลาในการทดลองต่างกัน และกลุ่มที่ดำเนินต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบย่อยคะแนนสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ของนักศึกษาในระยะ
การทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig.
กลุ่มทดลอง					
Between groups	9	38742.22			
Within groups	2	34.32.72	1716.36	29.24*	0.00
Error	18	1056.61	58.70		
Total	29	43231.56			
กลุ่มควบคุม					
Between groups	9	26480.56			
Within groups	2	110.06	55.03	15.33*	0.00
Error	18	64.61	3.59		
Total	29	26655.22			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า

1. กลุ่มทดลอง คะแนนเฉลี่ยระยะก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยเปรียบเทียบรายคู่ พหุคูณวิธีนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังตารางที่ 3
2. กลุ่มควบคุม คะแนนเฉลี่ยระยะก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยวิธีการทดสอบรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls method)

	$\bar{X}$	ก่อนทดลอง	หลังการทดลอง	ติดตามผล
		70.10	92.90	96.60
ก่อนทดลอง	70.10	-	22.80*	26.50*
หลังการทดลอง	92.90	-	-	3.70
ติดตามผล	96.60	-	-	-
p			2	3
$q (0.05, p, 18)$			2.97	3.61
$q (0.05, p, 18) \sqrt{58.70/10}$			7.19	8.74

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลอง ระยะหลังทดลอง และระยะติดตามสูงกว่า ก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยระยะติดตามผลไม่แตกต่างจากระยะ หลังการทดลอง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

อภิปรายตามสมมติฐานการวิจัย พบดังนี้

สมมติฐานที่ 1 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายได้ว่า การผสมผสานทฤษฎี 2 ทฤษฎีเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เมื่อพิจารณาระยะติดตามผล หลังการทดลอง 30 วัน กลุ่มทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้นนั่นคือ ความคงทนของสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ยังคงอยู่ แสดงให้เห็นว่าระหว่างวิธีทดลองกับระยะเวลาการทดลองส่งผลร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัย Corey and Corey (2005 : 89-101) as cited in Surasena et al., 2016) รูปแบบการบูรณาการทฤษฎี 2 ให้การปรึกษากลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์มิตินความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมสู่กระบวนการให้คำปรึกษา ช่วยยกระดับคุณภาพนักศึกษาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และปรับตัวทางสังคมได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นว่าสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์สามารถพัฒนา เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ด้วยตนเองได้ ด้วยการตระหนักรู้ในตนเอง โดยไม่ต้อง รอให้บุคคลอื่นเริ่มก่อนเสมอ

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาที่ได้รับการปรึกษากลุ่ม มีสัมพันธภาพต่ออาจารย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก กลุ่มทดลองเริ่มมีกระแสการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ด้านความรู้สึก และพฤติกรรม

ตั้งแต่การปฐกษัตริครั้งที่ 10 เรื่อง “เน้นความสนใจ” เทคนิคที่นี้และเดี๋ยวนี (Here and now) สมาชิกกลุ่มเกิดสติ รับรู้ ใช้กฎฉันและท่าน (The I and You) ตระหนักรับรู้ ความคิด การพูด รับผิดชอบต่อการพูดตนเอง เทคนิคจินตนาการ และหลักการรับรู้ภาพและพื้น (Figure-ground principle) และการปฐกษัตริครั้งที่ 14 เรื่อง “การตระหนักถึงข้อจำกัดในการดำรงอยู่ ที่สมาชิกกลุ่มให้ความสนใจ เริ่มสนุก และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น เกมหมุนไปรอบ ๆ (Making the rounds) กฎห้ามนินทา (No gossiping) และกฎสรรพนามแทนตัวเอง (The I and Thou) ใช้คำแทนตัวเองว่า “ฉัน” สมาชิกกลุ่มเริ่มสนใจ ยอมรับ กล้าแสดงออกถึงความรู้สึกตนเอง และสบายใจมากขึ้นเมื่อได้แสดงออกถึงความรู้สึกที่แท้จริงตนเอง เมื่อมีการบูรณาการทฤษฎีอย่างเป็นระบบ สมาชิกกลุ่มพัฒนาสัมพันธภาพได้ มีความคงทนของพฤติกรรมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล มีสัมพันธภาพที่มีต่ออาจารย์เพิ่มขึ้น แม้เพียงเล็กน้อย แต่ก็ยังคงอยู่แม้เวลาจะเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Boottrueang (2013 : abstract) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับเป็นศูนย์กลางมีวินัยในตนเองและมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีสุขสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาที่ได้รับการปรึกษากลุ่ม มีสัมพันธภาพต่ออาจารย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก เมื่อสิ้นสุด 30 วัน โดยที่ระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 96.60 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 69.30 สูงกว่ากลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 27.30 กลุ่มควบคุมมีสัมพันธภาพลดลง สอดคล้องผลการศึกษา Kulvijitrat (2008 : 106) พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบบุคคลเป็นศูนย์กลาง มีการปรับตัวทางอารมณ์ ระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 4 นักศึกษาที่ได้รับการปรึกษา มีสัมพันธภาพต่ออาจารย์ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ค่าเฉลี่ยระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 22.8 โดยที่ค่าเฉลี่ยระยะหลังการทดลอง 92.90 และระยะก่อนการทดลอง 70.10 ซึ่งกระแสกลุ่มที่แสดงออกด้านอารมณ์ ความรู้สึก พฤติกรรมที่ให้เห็นได้ชัดเจนในครั้งที่ 12 เรื่อง “การสร้างการทดสอบ” สมาชิกกลุ่มเริ่มกล้าแสดงออกอารมณ์ ความรู้สึกมากขึ้น ใช้เทคนิคที่นี้และเดี๋ยวนี ให้สติการรับรู้อยู่กับตนเอง ใช้สรรพนามแทนตนเองว่า “ฉัน” ใช้เกมหมุนรอบ ๆ (Making the rounds) เพื่อสะท้อนตัวตนที่แท้จริงออกมาทีละน้อย เทคนิคการโอ้อวด (Exaggeration) และใช้เกมซ่อมบทบาทซ้ำ ๆ (Role of

Rehearsal) การได้แสดงออกช่วยให้สมาชิกกลุ่มใช้พลังงานอยู่กับสภาวะปัจจุบันเต็มที่ และผู้นำกลุ่มแสดงการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข การรายงานความรู้สึกสมาชิกกลุ่มแต่ละคน ได้แสดงน้ำเสียง สีหน้าท่าทาง และรู้สึกโล่งสบาย สอดคล้องกับ Chunchuayjaroen (2014 : abstract) ที่ศึกษาเรื่องผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลต์ต่อการยับยั้งชั่งใจของเยาวชนที่ทำผิดซ้ำ พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการยับยั้งชั่งใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 5 นักศึกษาที่ได้รับการปรึกษากลุ่ม มีสัมพันธภาพต่ออาจารย์ในระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก การที่กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยระยะติดตามผล 96.60 และระยะก่อนการทดลอง 70.10 ระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย 26.50 โดยที่ระยะติดตามผลหลังสิ้นสุด 30 วัน ยังมีความคงทนอย่างชัดเจน หลังทดลองใช้โปรแกรมครั้งที่ 15 เรื่อง “การบูรณาการทฤษฎีการปรึกษา” ใช้เทคนิค “ที่นี่และเดี๋ยวนี้” เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดสติ รับรู้อยู่กับความรู้สึกตนเอง หลักการเติมให้สมบูรณ์ (Principle of closure) เมื่อบุคคลรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ไม่สมบูรณ์ การปฏิเสธสัมพันธ์อาจผิดพลาดได้หากมิได้พูดคุยสื่อสารให้ตรงกัน หลักภาพและพื้น (Figure-ground principle) ขึ้นอยู่กับความต้องการบุคคลที่เกิดจากสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ ความเด่น ความสนใจที่เกิดขึ้นกับบุคคลแต่ละคน จากการที่ผู้นำกลุ่มแสดงถึงยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข แสดงความจริงใจอย่างแท้จริง (Genuineness) และเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก (Empathic understanding) ทำให้สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจมากขึ้น สอดคล้องกับ Yaemninnual (2012 : abstract) ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเกสตัลต์ที่มีต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค พบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านพฤติกรรมการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาจารย์ จึงควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านพฤติกรรมการสอนในกลุ่มอาจารย์

1.2 จากคะแนนที่ปกติ T ปกติ (Normalized T-score) พบว่า นักศึกษาที่มีค่าคะแนนที่ปกติ T ปกติ ตั้งแต่ระดับน้อยลง คือ T39 ควรได้รับการฝึกอบรม และเมื่อนำแบบวัดไปใช้สามารถเทียบคะแนนดิบ และแปลผลตามเกณฑ์ปกติโดยนำคะแนนดิบที่ได้ไปเทียบได้เลย

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างแบบวัดสัมพันธภาพศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ โดยวิธีการอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้ได้เครื่องมือที่หลากหลาย

2.2 ควรมีการวิจัยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เนื่องจากส่งผลต่อสัมพันธภาพของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ทั้งทางบวก และทางลบ

2.3 ควรมีการวิจัยเรื่องสัมพันธภาพระหว่างบุคคลโดยพัฒนาโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีภายในกลุ่มมนุษยนิยม เช่น ทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt) ทฤษฎีผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลางของโรเจอร์ส (Carl Rogers) และทฤษฎีอัตถิภาวนิยม (Existentialism)

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชญาณิษฐ์ สุธะเสนา. ศรีสมร สุริยาศศิณ และคณะ. (2559, มกราคม-มิถุนายน). การให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ, วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. 6(10) : 71-86.
- ฐิตียา แยมน์นิมว. (2555). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเกสตัลท์ที่มีผลต่อความสามารถ ในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกช่าง อุตสาหกรรม.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัชชา ขุนช่วยเจริญ. (2557). ผลการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเกสตัลท์ต่อการยับยั้งจิตใจของเยาวชนต่อการกระทำผิดซ้ำ. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนาก ทอภักดี. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. รายงานวิจัยฉบับที่ 112 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนทกานต์ กุลวิจิตรรัตน์. (2551). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชรินทร์ สุทธิชัย สัยยา ยัมวิไล และวระเดช จันทรศร. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบาย มหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารช่อพะยอม, 23 (51-65).

ศุภสัณห์ บุตรเรือง (2556) การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษากลุ่มต่อความมีวินัยในตนเอง และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลางและทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). สารสนเทศอุดมศึกษา. เข้าถึงได้จาก [http://www/info.mua.go.th/](http://www.info.mua.go.th/)

สุพัตรา ผลรัตน์ไพบุลย์. (2550, กันยายน-ธันวาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 8(3) : 112-120.

สุวีพร อนุศาสนนันท์. (2550). การเปรียบเทียบคุณภาพของการกำหนดมาตรฐานระหว่างวิธีแองกอฟระหว่างวิธีแองกอฟที่ได้รับการปรับปรุงกับวิธีบูคมาร์ค. ดุษฎีบัณฑิต.ปร.ด. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Corey, G. (2009). **Theory and practice of counseling and psychotherapy** (8th ed.). California: Brooks/ Cole.

Sasse, Connie R. (1975). **Person to Person**. Pp. 115 – 117 Texas : Chas A Bennett

Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (1996). **A beginner's guide to structural equation modeling**. Hillsdale, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates.

Translated Thai References

Anusasananun, S. (2007). **A Comparison of the Quality of Standard Setting Between the Modified Angoff Method and the Bookmark Method**. Degree of Thesis, Program in Educational Measurement and Evaluation, Faculty of Education, Chulalongkorn University. [In Thai]

Boottrueang, S. (2013). **A Comparison of Group Counseling Effects over Self-discipline and Emotional Intelligence of Matthayomsuksa 4 Students Between Client Centered Theory and Behavioral Theory**. Master's Thesis of education, Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Mahasarakham University. [In Thai]

- Chunchuayjaroen, N. (2014). **The Effects of Gestalt Group Counseling on Delaying Gratification of Juvenile Recidivists.** Master's Thesis of education, Counseling Psychology, Faculty of Education, Burapha University. [In Thai]
- Kulvijitrat, K. (2008). **The Effects of Person Centered Group Counseling on Emotional Adjustment of Adolescent Students.** Master's Thesis of education, Counseling Psychology, Faculty of Education, Burapha University. [In Thai]
- Office of the Higher Education Commission, (2017). Higher Education Information [Online]. <http://www.info.mua.go.th/>
- Phonrattanapaiboon, S. (2007), **Factors Affecting on Mathematics Learning Factors Affecting on Mathematics Learning Behavior of the Third Level, Secondary Grades 1-3 Students at Suratpitthaya School in Suratthani Province.** Academic education. 8(3) : 112-120. [In Thai]
- Surasena, C. et al. (2016, January-June). **An Integrated Group Counseling to Develop Social Skills of Rajabhat University Students.** Graduate Studies in Northern Rajabhat Universities. 6(10) : 71-86. [In Thai]
- Sutthisai, W. et al.. (2012), **Factors Affecting the success of the Implementation of the Rajabhat University policy : A case study of Rajabhat University in North-East of Thailand.** Cho Prayom. (23) : 51-65. [In Thai]
- Thongpukdee, T. (2018). **The relationship between university experience The personality of undergraduate students Srinakharinwirot University Prasarnmit.** Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Yaemnimmual, T. (2012, January-March). **The Effects of Gestalt Group Counseling on Adversity Quotient of Vocational Certificate Level Students in Department of Industry.** Master's Thesis of education, Counseling Psychology, Faculty of Education, Burapha University. [In Thai]